Regd No. M. 3289

గోలకొండపత్రిక

ప్రతి సోమ, గురువారములందు వెలువడు జాతీయపత్రిక

హైదరాబాదు - దక్కన్ ౧౭ మెహరు ౧౩౪౭ ఫ.

సంపుటము ౧౨ } శా. శ. ౧౮౬౦ ఈశ్వరనామ సంవత్సర శ్రావణ బ ౨ సోమవారము { సంచిక ౩౧

సి. పి. లో శిస్తు తగ్గింపు

మద్యరాష్ట్రపు నిలువ

మద్యపాన నిరోధము, అధికమగు శిస్తుకల రైతులకు విముక్తి

నాగపూరు ౧౫-౮-౩౮

మధ్యరాష్ట్రపు శేషవరాష్ట్రము పాలకవర్గ సమావేశము శిక్ల గరర్నరుగారి యధ్యక్షత క్రింద జరిగినది.

అభావార్థ్యమునకై యందు రు 30000 ల మిగులు చేయబడినది. ఇది సెప్టెంబరు ౧౦ తేదిన శాసనసభయందు ప్రవేశపెట్టబడును. ప్రస్తుత మిది ముద్రణయందున్నది. వారముకొలంలో ప్రకటించబడును.

ముఖ్య విషయములు

బిరారు, జబ్బలుపురము, నరసింగాపురములు జిల్లాలందలి పొడు శాలాకాలంలోని యొక్క శిస్తులు తగ్గింపబడుటకు సూచించుచు రెండు మూడు జిల్లాలలో మద్యపాననిరోధన మారంభించబడుటకు నిశదపరచబడినది.

ప్రభుత్వమువారు దీర్ఘమాసంటు—ఉద్యోగవతనతగ్గించు—యూసవసంఘమువారి శిఫారసు లన్నియు యుండుమించుగా అంగీకరించినటుల గలదు.

ప్రజలపై లాఠీవర్షము

పెషావరు, ౨౧-౮-౩౮:

నిన్నటిరాత్రి జ్వాలాపూహి దేవాలయములో సమావేశమైన హిందూజన సమావేశమును పోలీసువారు అక్రమ సమావేశముగా నిర్ణయించి అంటకై చెల్లా చెదరునట్లు కొట్టిరించిరి.

ప్రజలతో చాలా మందున్నటులై యుండు టవలన పోలీసువారు లాఠీచర్యను ప్రారంభించిరి.

ప్రస్తుతముయున్న రెండుమాసములు గానీలో నుసాను బెట్టిలోనే జనము సమావేశమై ముందు లాఠీచార్జి చేసినది సుమారు ౩౦ మంది దెబ్బలతగులుకొనిరి లోపలిభాగములో నిర్బంధించిరి. ఇంతకలను ౨౦౦ మంది నిర్బంధింపబడిరి.

సత్యాగ్రహసంఘ సంపాదకురాలుండుచుండబడిన ఇతర పత్రికారులున్నారు పోలీసువారుమేమ చేసు కొనిరి.

హిందువులు, సిక్కులు—వలసవచ్చుముద్దరించు తేయు అధిక పోలీసుదళ మచ్చటకు రప్పింపబడినది.

శెహ్రసుపా, కామలుకుండు, వి. ఆర్. గోళ్లా సోహవకళ్ బెంగి పెంచకు నాయకులు, మరి కొంతి మూలపురుషులు కనికరించి, నిర్బంధింపబడిరి.

క్వరలో విషయమ పరిష్కరింప బడునను కుంతికలరు.

అనాథలకాశ్రయదాత

ఫ. వా

సికిందరాబాదు ౧౦-౧౫ గంటలకు జమ్మురమున నవాబు బహదూరుయార్జంగుగారి అధ్యక్షత క్రింద గొప్పబహిరంగసభ జరిగినది. శ్రీప్రభువుగారు "అనీముల్గుర్బా అనాథాలయము"నుసంద ర్శించిన దినమున కృతజ్ఞత తెలుపుటకు వారి సన్నిధికి సమర్పణపత్రము సమర్పింపు కొనుటకీసభ అనాథాలయ కార్యదర్శిగారిచే సమావేశము జరుపబడినది. సభాభవనము జనులచే క్రిక్కిరిసియుండెను.

అనాథాలయపు బాలునిచే అరబ్బీగీతములు చదువబడుటతో సభప్రారంభమైనది. తరువాత శ్రీనవాబు పాసేజ్గీలానిగారు ఉపన్యాసములోని ఆయుకులను బలింపుచు మహమ్మదీయమతము యొక్కయు, ఖలీఫాలయొక్కయు, "సామ్యవాదము" అనాథప్రేమను గురించి ముచ్చటించుచు ఇస్లాముయొక్క యాధిక్యతనుగురించి తెలుపసాగిరి. అంతసభ్యులలో గొందరు ఉపన్యాసకుడు విషయాంతర మెలవున్నటను అధ్యక్షులవారి దృష్టికి తేగా అప్పుడు ఉపన్యాసకులువారు మన ప్రభువుగారినిగురించి రెండువాక్యములను చెప్పి తమయుపన్యాసమును ముగించిరి.

శ్రీఅబ్దుల్ కదీరు బదేవాసిగారు మానపత్రమునుగురించి ప్రతిపాదించుచు "అనీముల్గుర్బా" యను ముస్లింజాతీయసంస్థ యెట్లభివృద్ధికరముగా నడపింపబడుచున్నదియు, దానియొక్క యుపయోగకార్యాచరణమును ఎంతప్రశస్తములుగా నున్నదియు, తెలుపుచు

"సరాకయములు గొప్పగొప్పభక్తులను సైత మ తమవైపున కొర్గించుకొనుట కొఅనాథాయము నిదర్శనము. ఈసంస్థను గొప్పపరిశ అత్యాదరముపైకమునోసంగ, ఏంటరిగా అనాథాయ మయుమున దర్శనమిచ్చి, దానిపరిస్థితిని విచార మునా చూచినారు. (కర్తలు)

దీనుల- ధనికులనే భేదము మానవత్వమునకుండరు, రాజు కోటకు మనశేయుండదు. ఇకకరాజా రవాథాలయములమున దర్శనమిచ్చుటయు దుక ప్రభుత్వ దానారణమెయున్నది. నేనెందరో రాజులయెదుట మాయాయిని కొనియాడినాను గంటవదనకనుమియుకున్నాడు ఇట్టిరాజును బద యజాలిసదుకు మన మద్భుతముకొంటినము.

ప్రభువుగారు ఇస్లామురాజ్యముయొక్క పద్ధ ప్రేమను సమానారాయియున్నారు. వారే పైకి సెలవిచ్చుటకు ఈ సన్మానపత్రికార్పణము మీ అందరూ అంగీకరింపగలరని విశ్వసించు చున్నాను."

అని తాను క్రిందిరీత్యానమను చదివిరి—

"అనీముల్గుర్బా అనాథాలయముకు మన ప్రభువు గారు దర్శనమిచ్చుట ప్రపంచ చరిత్రలో నే కొనసాగ్యమయినది, అనాథలైనలకు

చబడుటయునైయున్నది దేశములోని ధనవంతుల దృష్టిని అనాథులయొక్కయు, దిక్కులేనివారియొక్కయు హక్కుల పైకి కొనివచ్చి ఈకొత్త గొప్ప నాగరికతారంభమును బోధించె ను, ధనవంతులను ప్రజలయొడల క్కశర మగు ప్రభుత్వంలో దానారణమునందిన యున్నారు.

హైదరాబాదు పేకింద్రాబాదులలో నివాసుల యుబహీరంగసభ తమప్రభువుగారి పన్నిధిలోని రాజాద్రుల సమాజ విషయ, సత్వము ప్రాధాన్యమును గృహత్యాగము జరిగొర మును బడయున్నది. మతిదయయుకాగారి ఆయు రారోగ్యలు సకలైశ్వర్యములు పరమేశ్వరుని ప్రార్థించుచున్నది.

తరువాత మానమున బహిరంగముగా శ్రీరామచంద్రనాయకుల నుపన్యసింప రాజగారిపైపై జులకపరిచిరి, సేయుగుండనియు, వారురాజగారి వివృజయయుపార్జించియు, హైదరాబాదులో ఇస్లామియా అనాథాలయము అన్నపదిరము అదియుస్నియు ప్రభుత్వముకను రక్కజ్జ తెలుగును రాజుగారి ప్రస్తుతఆదర్శ రాష్ట్రప్రదర్శనకు స్వరాష్ట్రవరములో ప్రజ్ఞ సూపించినదనియు, మతరాజు నాగొడి పరిపూర్ణమ నవ్వులునియు, దయాభాగ్యమునియు, పెరిమిచ్చిరి. రాజాగారు నిలయముడు దర్శనముండ ధనవంతుల కంఠకముడు నుండ హేమనుము సెల్ప చున్నదని ముగించిరి.

తరువాత శ్రీ మందుముల నరసింగరావుగారు "అనాథా గాదాను దారినాకు" ప్రభుత్వమువారిపై నను సభాజనులు సెలవనుకూడదు. ఈ విషయముచే ఇస్లాము ౧౩౦౦ సంవత్సరములకు బోధించెను. గైరుల్లా కులమునుండి పీటరుచడకను జరిగినమునుండినది. దీనియా భారమును పైకి మన ప్రభుత్వ నారోగము నుండియే అనాథపోషణము జరిగెను. మన సమాజపు ప్రస్తుతస్థితి హెచ్చింపబడయుననిన అంగీకారము, నిష్పక్షపాతము, అనాథుల పేరు దక్కించుటనుయేమియు యభివృద్ధినియు ప్రభుత్వ మిది సమయమున పనిచేయుటలో సమయమే మనప్రభువుగారు సమాధానమునందు యాదర్శము" అని తీర్మానించిరి.

పిమ్మట శ్రీకృష్ణస్వామి ముదిరాజుగారు సన్నతుంచుచు, ప్రభువుగారు మావాపుపైనసే గాక పనుపక్షులపైనను ప్రేమను ప్రదర్శించుచున్నారనియు వారిన్నిధోరమున మనకు గావించిన దయకు వారు నిత్యాభివృద్ధి అగుచు హృదయపూర్వకముగా సహకారమియుదియని చెప్పి తీర్మానమును బలపరిచిరి.

అధ్యక్షులవారు కూడ గంభీర బ్యాగరణతో ప్రభువుల యాదర్శమును గురించి చక్కగా మాటలలో ముచ్చటించిరి తరువాత ప్రభుప్రేమను చెల్లించిరి అధ్యక్షులకు సభా వినమ్రముల సమర్పణ పొందినది సభ చెల్లించి పిమ్మట కీర్తిపాలకమును కొనియాడుచు ప్రభువుగారి ప్రార్థనాగీతముతో సభ ముగిసినది.

భారతీయసైనికదళములు చీనాకు బంపబడుట

సిమ్లా ౨౧-౮-౩౮

వల్లభాయి పటేలు, సత్యమూర్తి, అఖిల చంద్రదత్తు, సర్ మహమ్మదు యాకూబుగయాసాద్దీకు, బసీ మొదలగువారు నేడుదయము వైస్రాయిగారిని భవనమునందు సందర్శించిరి. చైనాయందున్న భారత సైనికదళముల పరిస్థితులు సభ్యుల కెరింగించుచు త్వరలో అచ్చటి భారతసేనలందు విషయము దెలియపరచి యీ విషయములో ప్రభుత్వమువారి ప్రకటన ప్రకటింపబడనున్నది, విశదపరచిరి.

౫/౯ రాజపుతానా రైఫిల్సు, ౪/౧౯ హైదరాబాద రెజిమెంటు షాంఘాయి పంపబడుననియు, ఇవి హాంకాంగు, సింగపూరునందు సంరక్షణకార్యములకు వినియోగింపబడుననియు ఇదివరకచ్చటయున్న బ్రిటిషు, భారత సైనికదళములు పిలిపింపబడుననియు ప్రకటనయందు గలదు.

సికింద్రాబాదనుండి సైన్యము బంపబడుట

ప్రకటనయందు దెలుపబడిన రెండు పటాలములు సికింద్రాబాదయందు గలవు. భారతీయులు దాటినప్పటినుండి యీ సైనికదళముల వ్యయము బ్రిటిషువారివలన భరింపబడుననియు, అవసరమున్న మరికొన్ని దళములు బంపబడునటుల యేర్పాటులు జరుగునటుల దానియందు గలదు.

నిరుద్యోగ భీభత్సవము

౩౧ జవానుల పదవికి ౨౯౦ అభ్యర్థులు

పట్టభద్రులు నిరాకరింపబడుట

ప్రయాగ ౨౦-౮-౩౮

ప్రయాగ పోలీసు దళమునందు ఖాళీయున్న ౩౧ జవానుల పదవులకు సుమారు ౨౯౦ దరఖాస్తులు వచ్చినవి. వీనియందు పదండలకుపైగా మెట్రిక్యులేటులు, గొరకు హైస్కూలుముల కెంది, పట్టభద్రుల దరఖాస్తులుండెను ఒక పట్టభద్రుడు కొందరు అండరగ్రాడ్యుయేట్లు గూడ నుండిరి.

కొందరు పట్టభద్రులు నిరాకరింపబడిరి యింకను తీర్మానము చేయుదురు. జవానుల పదవికి పరిమితి మున్నతవిద్య అటంకముగా నున్నదనుకొనిరి. అధికారులు ప్రస్తుత విద్యా విధానమునుగురించి చింతించినటుల తెలియుచున్నది. కొలాహలము పట్టభద్రులు అభివృద్ధి కోసమునకు అధికారులు తిరస్కరించిన దరఖాస్తులు బట్టభద్రులు చేసికొని.

ప్రజా ప్రభుత్వ కాంక్ష నేరముకాదు

స్వరాజ్యము స్థాపించుట భారతీయుల మూలసత్వము

బిహారు ప్రధానామాత్యుడువిద్యార్థులకు స్వాతంత్ర్యపార మొసగుట

"భారతీయులు ప్రజలకు ప్రజారాజ్యము స్థాపించుట కభిలషించుచున్నారని బయలుపట నేరముగాజాలదు ఈ యమూల్యోద్దేశము ప్రతి విద్యార్థికి యేర్పడుట మూలసత్వము"ని బిహారు ప్రధానామాత్యుడగు శ్రీకృష్ణసింహగారు పాట్నాయందు సమావేశమైన విద్యార్థుల సభయందు విశదపరచెను.

"కాంగ్రెసు విద్యాసంస్కారము గడించినవారి భావములందిటుల విప్లవము పుంజీభవింపజేసినది నేటిపరిస్థితులే విశదపరచుచున్నవి "వియు" విద్యాసంస్థలు పవిత్రస్థలము లగుటం జేసి భావములకు, ఆలోచనలకు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య ముండుటత్యవసరము"ని వచించిరి.

విద్యా విప్లవము

"విద్యార్థులు రాజకీయములతో వేరుండవలదు లెనిన్ మార్క్సు మొదలగు స్వాతంత్ర్యారాధకుల యమూలరచనలు, మూత్రములు చక్కగా యన్వయించుకొనుడు గ్రామముల నిజస్థితి అభ్యసించుటకు స్వయముగా గ్రామములకు వెళ్లుడు. కోట్లకొలది సోదరుల సౌఖ్యమునకట్టి సాంఘికక్రమ నిర్మాణము అత్యవసరములో పరిస్థితుల ప్రకారము నాలోచించి నిర్ణయించుడు. నేడు దేశమునందాచరింపబడుచున్న విద్యాపద్ధతియందు విప్లవము కలిగించుడు" ని హెచ్చరించిరి.

"బ్రిటిషువారు తమ యూనియన్ జాకు పతాకమునుగాంచి హర్షించునపుడేల మీకు, భారతీయ విద్యార్థులకు, భారతజాతీయ పతాకము గౌరవించుట యనకర్హమైనది?" మీ ౧౯౩౦లో పోలీసు యుద్యోగుల గౌరవించుటకు, రాజు రాణీల ప్రతిపాదనంటి త్యాగమూర్తి పూజించుటకు నిర్బంధించబడిన విషయము పూర్తిగా తెలియుకోడు" ని చెప్పిరి.

దేశభక్త్యమునకు కత్యవసరము భావముకు, స్వాతంత్ర్యోద్యమమునందు రణరంగముగా పేర్చుటకు కొఱనిన రహస్యములు విద్యార్థుల అందక విస్తృతి తెలియుటకు ఆధ్యాపకులు సాయపడుటకు ముఖ్యాధ్యాపులను ఆధ్యాపకుల హెచ్చరించిరి.

విద్యార్థులు ప్రధానామాత్యునికి తమ యజ్ఞములను గలవు కుగనిన పరిస్థితులు కలిగించబడుటకేనియు, దేశభక్తి నేరముగా పరిగణింపబడుచున్నదనియు, ఆరంభమునుండి అంతము వరకు రాజ్యశ్రమ ప్రతిపత్తియందుయుండి బోధించబడుచున్నదనియు, కాబట్టి శ్వరలో యీ విద్యాపద్ధతి మార్చిన విద్యార్థులందరు "దేశాభ్యుదయ కార్యములందు నిరాకారముగా పాల్గొనుచు యుండుటకు ఆజ్ఞాపించిరి" సోదరులకు ప్రపంచముగా చాటుదుమని ముక్కంఠముతో వివరించిరి.

విద్యా విషయిక ప్రయాణములు

రాష్ట్రముయొక్క విద్యార్థుల లాభముకొరకై మహమ్మదు హైదరాబాదు రైల్వేవారు, విద్యావిషయిక ప్రాముఖ్యతగల్గి, కొన్ని ఫ్యాక్టరీలు, పరిశ్రమలు, కర్మాగారములు, ఫారములు, వస్తుప్రదర్శనాలయములకు ప్రయాణముల కొరకై ముఖ్య యేర్పాటు గావించుచున్నారు. మరికొన్ని సౌకర్యములు చేయబడుచున్నవి.

అన్ని పాఠశాలల విద్యార్థులును యీ అపూర్వఅవకాశమువలన లాభము పొందుదురని మా యూహ.

సరిహద్దుగాంధికి ఘనమగు స్వాగతము

"హిందూ ముస్లిం ఐక్యతకుజై."

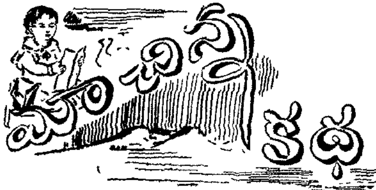
లాహోరు, ౨౧-౮-౩౮

౫ సంII నుండి నిషేధింపబడిన సరిహద్దు గాంధిగారగు ఖాన్ అబ్దుల్ గఫారుఖానుగారు నేడు మాస్టరు గిద్వానితోబడి లాహోరు దర్శించిరి. స్టేషనుపై డా సత్యపాలు, గోపీచంద భార్గవ, మొదలగు కాంగ్రెసు నాయకులు, ఇఫ్తిఖారుద్దీన్, అబ్దుల్ ఖయ్యూం శాసనసభ్యులే గాక వేలకొలది ప్రజలు రైలుస్టేషన్ వద్ద గుమిగూడి "సరిహద్దుగాంధి చిరంజీవియౌగాక", "ఖాన్ అబ్దుల్ గఫార్ ఖాన్ చిరంజీవియౌగాక", హిందూముస్లిం ఐక్యత స్థిరమౌగాక" యను జయజయ ధ్వనులతో సరిహద్దు గాంధిగారికి స్వాగతమొసగిరి స్టేషనుపై గఫార్ ఖాన్ గారు బండిదిగి సింధుప్రాంత మేసుటకు కరాచీమేల్ నెక్కిరి.

మూడవతరగతి పెట్టెలో శుద్ధఖద్దరు వస్త్రములుధరించిన ఖాన్ గారిని పత్రికాప్రతినిధులు విచారించ "వారాష్ట్రమువంటి సింధురాష్ట్రమధ్య స్థితియందున్నందున అచ్చట సేవసలుపవలయునని నాకభిలాష గలదు"ని తమభావము విశదపరచిరి.

సరిహద్దుప్రాంతముపై విచారించ "వారందు ప్రయోగించుచున్న నిషేధాజ్ఞ తొలగింపబడిన సమయమునే మేను ఆరాష్ట్రమున కేగెదను. అచ్చటి మంత్రివర్గ నిర్మాణమునుగురించి వార్తలయందు చర్చలజరిగెను అవియంతయు రహస్యవిషయమునందే నేనునివసించుచు తదుపరి తెలుపబడును ప్రస్తుత మంత్రివర్గమునందు ౨౪రు మాత్రము ఉన్నంతవరకు హిందూ కాంగ్రెసువారు తెలియుచు దీని పేరుతో వియూకము తమ ఆరోగ్యము పేర్చగవలయును. అన్యాయము పీఠలో గాని సరిహద్దు రాజకీయములగురించి విశదపరచిరి.

కటకాడు ప్రాంతపు విషయములగురించి ఖాన్ గారు ౫ నిమిషములవరకు అబ్దుల్ ఖయ్యూముగారితో ప్రైవేటుగా యందు ముచ్చటించిరి.

కాంక్ష

సుప్రసిద్ధ రష్యా నియంత ప్రేమ తరంగాలు

వేసవికాలం. సాయంసమయం. హోటలులో జనం కిటకిట లాడుతూ వుంది హోటళ్ళ జనం మధువు గ్రోలుతూ కైలాసమంత దూరం అనం దాన్ని దగ్గర లాక్కుంటూ వున్నారు కూలీలు ప్రొద్దస్తమానం పని చేయుటం వల్ల బడలి విలా సకుడు కాగిల్లలో సుఖసౌరభాన్ని పొందు తూ నృత్యంలో విలీన మయివాడు హోటలుకి ఉత్తరభాగంలో వొక యువకుడు పరిసరాల తో యేమీ సంబంధం కల్పించుకోకుండా ప్రపంచానికి కొంచం దూరంగా తొలగి, హృదయాంతరాళపు గభీరతల్లో సైతం దేనిని తీవ్రంగా ఆలోచిస్తూవున్నాడు నృత్యం ముగిసింది. పైన గాలి తరంగాలు పోతేవ ...

భాస్కరభట్ల కృష్ణారావు

వాద సిద్ధాంతాలతో పశ్చాత్య ప్రపంచాన్నం తా గడగడలాడించిన రష్యా నియంత లెనిన్— యువతి— ప్రపంచకళా విమర్శకులని తన అపూర్వరూప విలాసాలతో వొక్కుమ్మడిగా ఆకర్షించిన సుప్రసిద్ధ నీనమాతార పోలానిగ్రీ పరిచయం మైత్రిగా మారింది, కాని మొదటి కాలదినాల్లోనే ప్రియుల కలియికకే అంత రాయం కలిగింది సుప్రసిద్ధ విప్లవకారుడు ప్రాణాలని కాపాడుకునే అందుకు రష్యా లో అజ్ఞాతంగా బ్రతుకొల్సి వొచ్చింది

౪

కాలచక్రం మూడు సంవత్సరాల్ని చుట్టే సింది-జారు ప్రభుత్వం జనసామాన్యానికి కం టకంగా పరిణమించింది. ప్రజల్లో రహస్య సం ఘాలు, కుట్రలు, దురాగతాలు మితిమీరాయి, ...

రచనా స్వాతంత్ర్య రాహిత్యము దాస్య చిహ్నము

పత్రికా స్వాతంత్ర్యములేని జాతి బానిసలకన్న అధమము

జె. వి. స్పెండర్‌గారి స్వాతంత్ర్య శంఖారావము

ఇటీవల లండన్ నగరమునందు సమావేశమైన సామ్రాజ్య పత్రికా రచయితల సభయందు శ్రీ.వి. స్పెండర్ పత్రికా స్వాతంత్ర్యమును గురించి యిటుల పలికెను:—

వర్తమాన యుగమునందు అనేక దేశములలో వాక్స్వాతంత్ర్యము అణచివేయబడుటయు, కొన్ని దేశములలో తగని నిర్బంధము లేర్పరచబడుచుండ పత్రికా రచయితలు మౌనము వహించి యున్నట్టి నిగ్రహముకలవారిగ నుండవలసి యుండుట శోచనీయము. వీరందరు యీ పద్ధతి హానికరమైనదని నిరసించుటయే గాక యిటుల స్వాతంత్ర్య రహితమగు ప్రతిబంధకము బానిస చిహ్నమనియు, అట్టి రాజ్యము నిరంకుశ రాజ్యమని తమకు తెలిసిన క్రియారూపమున వెల్లడించు టవశ్యకరము.

కొంతకాలమునకు పూర్వము న్యూయార్కు—నందు ప్రకటింపబడు "ఎడిటరు అండ్ పబ్లిషర్"పత్రిక, జెనీవా విశేషకి క్రమపడి పనుకూర్చిన సంఖ్యలవలన ప్రపంచమందలి యూరప్ దేశములకు తమ పత్రికలలో తమ ప్రభువుల యాజమాన్యమునకు కనబడిన వార్తలు తప్ప యితరములు వెల్లడించుటకు వీలు లేకుండ నిరవధి చేయబడినది.

యూరప్ దేశములందలి ౧౬ దేశములలో పత్రికలకు (కొంతవరకు) స్వాతంత్ర్యము గలదు, ౧౬కన్న తక్కువగాలేని దేశములలో (జర్మని, ఇటలీ, రష్యా వగైరా) రాజ్య నిర్బంధము కొంతగా, పూర్తిగా గలవు. అనగా ఆ దేశములలో ప్రతివార్త ప్రభుత్వానుమతి బడయవలసి యున్నది.

సంపూర్ణముగా ప్రభుత్వము తన సొంతపత్రికతో పత్రికలపాలించు దేశ వివరములు నిరసించుటకు అచ్చటి ప్రజలస్థితి పత్రికా స్వాతంత్ర్యముగల దేశములతో పోల్చుట మిగుల యుక్తముగా నుండును.

పత్రికాస్వాతంత్ర్య నిర్బంధములతో కలుగుచుండు అంతులేని దుర్భరములు. దుష్ప్రచారము, దుర్నీతులేగాక అమానుష క్రియాచరణముల నంతయు పసిగట్టుచుండును.

స్పెయిన్ సమరము రాజ్యాధీనవార్త, అభిప్రాయ ప్రదర్శనమున కొక భయానక చిత్రము నొసగును. జర్మని, ఇటలీ జన సామాన్యమునకు స్పెయిన్ సమర సంబంధమున రేపో నిశ్చితమగు విస్తృత విషయములు, ఆయా ప్రభుత్వముల, వార్తా కూలములగా నుండు, సాయములు తప్ప వేరు విషయము లేవియు తెలియవచ్చుట కవకాశమే నిర్బంధము.

దేశాంతర వీధులలో స్పెయిన్ విమానములు జర్మనీ యుద్ధనావలపై కురిపించిన బాంబు వర్షము—యుద్ధమునందొక మహత్తర విషయమైనను—గురించి జర్మని లేక ఇటలీప్రజలు స్వతంత్రాభిప్రాయము ప్రకటించుట కనుమాత్రమైన వీలులేదు.

ప్రజాభిప్రాయము కనుగొనకయే హిట్లరు, ముస్సోలినీ యీ విషయములో యుద్ధము,సంధి నిర్ణయించెదరు. ప్రజల క్షేమాభ్యుదయము నిజస్థితి తెలుపక తమ విగ్రహములు బహిరంగపరచ నటించిన బలవంతముగా "జే"యని పలుకుచుందురు. మరల గండమునందు తప్పు విమర్శనగాని, ప్రతికూలముగా పలుకుటగాని ప్రజలకు వీలుండ జాలదు.

ఈ దేశమునందు, మన పాలకుల అనుగ్రహమువలన, మనకింకను పత్రికా స్వాతంత్ర్యము గలదు. దీని ధ్వంసమునకు రాజద్రోహ శాసనము, తదనుకూల మార్గములవలన ప్రయత్నింపబడినను బాల్డ్విన్‌గారి ప్రజా సత్తాభి మతయుల వలన నాపివేయబడినవి.

కొంతవరకు బ్రిటిషు దేశములో పత్రికా స్వాతంత్ర్యము అంత పెంపొందింపజేయు ధర్మాసనిష్వర కారణములు లేకున్నను వివిధ రూపములు అలోగల నియ్యమేషణ లేక రూపము ధరించు ఆపాయము మాత్రము గలదు.

౧౯౩౦లో బాల్డ్విన్‌గారు తమ ప్రఖ్యాతో పన్యాసమునందు లోఫర్ సారు పత్రికపై చల్ల విమర్శము ప్రయోగించుదు స్వతంత్ర దేశమునందు ప్రజాసేవకునికి సంరక్షించుకొను మార్గము లెటుల నందుబాటులో నుంచగలదని వివరించెను.

పత్రికా స్వాతంత్ర్యపు "మన్ననకు ప్రతికూలముగా ధైర్యము, స్వతంత్ర ప్రజాభిప్రాయములు గలవు. అనగా పత్రికా స్వాతంత్ర్యమునకివి ముఖ్య సంరక్షణములు. బ్రిటిషు పత్రికలు బుద్ధిశాస్త్రాధీనములు; ఇవి సంపూర్ణముగా దుష్ప్రచార నాధీనములు; ఇవి లోపాయకం, నైతికములగావు; రాజకీయ లేక నవపరముగా విమర్శించుటకు బూనుకొనవు. కవి సమారంభమునకు భోగములు బొగడుటకు యుండంజాలవు.

ప్రజాపాలిత రాజ్యములందు పత్రికలు అందోళికములుగా నుండవలయును గాని అవి అభివృద్ధిగాంచిన యుగముల యోపరేక కర్తలుగా నుండ వీలులేదు.

కాంగ్రెసు మంత్రుల సమస్యలు

సర్. యస్. రాధాకృష్ణగారి అభిప్రాయము

సర్. యస్. రాధాకృష్ణగారు భారతదేశమునకువచ్చి బొంబాయిలో ఓడ దిగినపుడు "అసోసియేటెడ్ ప్రెస్సు" ప్రతినిధి వారిని సందర్శించి ప్రస్తుత రాజకీయ పరిస్థితులను గూర్చి వారిఅభిప్రాయ మడుగగా, వారు "కాంగ్రెసువారు ప్రభుత్వాధికారమును చేపట్టుటవారు అపరిమితానంద మొసగూర్చినది" అనిరి. కాంగ్రెసులో కొందరు తీవ్రవాదులు ప్రతికూలురుగనున్నారే యను ప్రశ్నకు సమాధానమిచ్చుచు"ఏది రెండవ శక్తి మధ్యస్థతియో దానిని గ్రహించుట యేరాజనీతిచతురత. సంఘమును పూర్వముకంటె పైమెట్టును చేర్పించుటకే కాకున్నను. క్రిందికిజారకుండ సంరక్షించుటకైనను దొరకినఅవకాశమునెల్ల జారవిడువకుండ చేపట్టుటయే రాజనీతిచతురుడు సంసిద్ధుడు. కాంగ్రెసుఅట్లు చేయుటసాధ్యమని వేరుగా చెప్పనక్కరలేదు.

ఈవిషయములో బ్రిటిషుప్రభుత్వము వారును భారతీయప్రజలును ఏకాభిప్రాయులై యున్నారు. గాంధీమహాత్ముడు తన ఆచరణలను సేవాభక్తిని త్యాగశక్తిని హృదయములలో నాటియున్నారు. వారలతిక్రమ లేమనిర్మాణ కార్యము నిర్మూలించుటకవకాశము లభించినది వారలు తమకార్యక్రమమును ఉద్దేశ్యములతోను,నేర్పుతోను. బ్రిటిషువారలతోకలిసి అన్ని విషయములయందు నిష్పక్షపాతత్వముతోను జరిపినచో, భారత రాజకీయాభివృద్ధి వారలెంతో తోడ్పడిన వారగుదురు. ఇన్నిరోజులును పరిపాలకులు భారతీయులైనను, విభాగము బ్రిటిషువారి వశముననుండెను. ఇప్పుడు మొదటిసారి మనకు ప్రజా ప్రభుత్వముకలిగినది. ఈ ప్రభుత్వము వేయివిధముల పరిపాలన స్వాతంత్ర్యము మార్చవచ్చును, వారలంతరిగా ప్రారంభించినారు. జనబాహుళ్యస్థితిని బాగుచేయుటయందు వారికిగలశ్రద్ధ అందరికిని తెలిసినదే. బాలబాలికలకు నిర్బంధోచిత ప్రాథమికవిద్య గ్రామములకు పరిశుభ్రమైన నీటిని మురుగునీటిని తీసివేయు మార్గములను ఏర్పాటుచేయుట, భూమిపన్నులమాఫీలు, మద్యనిషేధము వారలలో నిండియున్నది—ఇవిమంత్రులకు తీరికలేని పని నిచ్చు సమస్యలలో కొన్ని. కొరపత్రాంతము లకుపోవుట, ప్రభుత్వోద్యోగులజీతములు, మద్యపాననిర్మూలనము తెలుపవచ్చులుగూడ తప్పక అలోచనకు రాగలవు.

మతమతవిద్వేషములు భారతదేశమును చేధించుచున్నవి. కొంతవరకిది పెద్దతేడాలవలన పుట్టినది. హిందువులు అధికసంఖ్యాకులు. కాబట్టి వారలు తమవర్తనముచే ఇప్పుడు అల్పసంఖ్యాకుల మనములందున్న భయానుమానములతో లగించవలెను. కాంగ్రెసుమంత్రులు చేయుచున్న పనులను మిత్రులుఅరతోను, విమర్శకులు భయముతోను గమనించుచున్నారని చెప్పిన నతిశయోక్తి కాజాలదు. అధికారప్రపదమై నపో దుడుకుపుట్టించుకున్న నేమకయగుదుము, ఇతరరాష్ట్రములు కాంగ్రెసు కార్యక్రమమునవలంబించి, మతద్వేషములతో పోరాడుదు.

నాయుడరాను రాష్ట్రము యొక్క గొప్పదును, ప్రధానమంత్రియు నాకు కొంతపరిచయులు. కాబట్టినేను, అక్కడ మిత్రభావముతో ఒకరికొకరు తోడ్పడుచు, ఒకరితప్పులనొకరు గ్రహించుకొనుచు నిర్మాణ కార్యక్రమము సాగించెదరని చెప్పగలను. భారతదేశస్వాతంత్ర్య వృద్ధికిది తోడ్పడగలదు. ఇప్పుడు పనుల నిర్మించగలరు. కాలము మనకు కలిసివచ్చినది. మనము త్వరపడకపోయినను, సంఘటనములు జేరిపడుచున్నవి."

The only Leading National Bi- kly of the whole Andhra Desa

GOLKONDA PATRIKA

PUBLISHED ON EVERY MONDAY AND THURSDAY

Volume 12 | HYDERABAD-DECCAN Monday 23 August 1937 | Number 31

15000 మంది ఎండలో మాడుట

కాశ్మీరములో హిందువుల గడబిడలు

[illegible]

"నాబాధ్యత నాకు తెలును నీకెందుకు విచారము"

జమ్ము మేజస్ట్రేటుకు కాశ్మీర ముసల్మాను మహాసభాధ్యక్షుని జవాబు

జమ్ము ౧౪-౮-౩౭ —

కాశ్మీర ముసల్మాను మహాసభాధ్యక్షులగు యస్. యం. అబ్దుల్లాగారి ఆక్షేపణీయములైన ఉపన్యాసముల నొసగరాదని జమ్ము జిల్లా మేజస్ట్రేటు హెచ్చరిక యాజ్ఞ చేసెను. దానికి ప్రత్యుత్తరముగ యస్. యం. అబ్దుల్లాగారు ఇట్లువ్రాసిరి "నా ఉపన్యాసములు నిజముగా మీ హెచ్చరిక యాజ్ఞలో మీరు భావించినవిధముగనే ఉన్నచో, మీరు న్యాయస్థానములో నాపై చర్యగైకొనుటయే సరియైన ఉత్తమ పద్ధతి. దాని ఫలితమును అనుభవించుటకు నేను సిద్ధముగనే నుంటిని అయినను నాబాధ్యత నాకు తెలియుగదనియు, మీరు విచారపడ నక్కరలేదనియు నేను మీకు తెలియజేయు చున్నాను"

సంస్థానములలో నిరంకుశ చర్యలు

డాక్టర్ పట్టాభి సీతారామయ్యగారి ప్రకటన

[illegible]

కావలెను

[illegible]

సంస్థానములకు వైస్రాయి గారి ఉత్తరములు

మధ్యహిందూదేశ సంస్థాన సమావేశములో ఆలోచన

ఝాంసి ౧౪-౮-౩౭.

ఆగస్టు ౧౦వ తేదివాడు ఉదయము మధ్య హిందూదేశ సంస్థాన ప్రతినిధులు సమావేశమై, సదాసంచారులైన చేరపు జాతులవలన ప్రజలకు బాధ కలుగకుండుటకు చేసికొనదగిన ఏర్పాట్లను గూర్చియు, సరిహద్దుల వాదముల పరిష్కారమార్గమును గూర్చియు ఆలోచించుకొనిరి. సరిహద్దుల వివాదము వచ్చినప్పుడు రెండు పక్షములవారు మధ్యస్థుని పెట్టుకొని వివాదమును పరిష్కారము చేసికొనవలెననియు, అట్లుతృప్తి కానిచో, మధ్యహిందూస్థాన సంస్థాన ప్రతినిధి మహాసభవారు నియోగించిన నిర్ణీత తీర్పు చెల్లవలెననియు సూచన చేయబడెను. చేరపుజాతుల సమస్య విషయమై మార్గము సూచించుటకు ఉపసంఘ మేర్పాటు చేయబడెను.

తర్వాత మహాసభవారు ఫెడరేషనులో చేరుటకు ముందు సంస్థానాధిపతులు సంతకము చేయవలసి యుండు పత్రమునుగూర్చి ఆలోచించిరి. ఈవిషయమున లోథియన్ గారు సంస్థానములన్నియు కలిసిపోయినతర్వాత వివిధ సంస్థానాధిపతులను వైస్రాయిగారికి పంపిన సమాధానములన్నియు మొత్తము మీద నరేంద్ర మండలి స్థాయిసంఘమువారు [illegible] లో నిర్ణయించబడినట్లు యుండెనని కనుగొనబడెను. ఈస్థాయిసంఘమువారు సెప్టెంబరు ౧, ౨, ౩వ తేదులలో సమావేశమై ఫెడరేషను ప్రవేశాంగీకార పత్రము తమకెట్లుండిన ఇష్టమో ఆస్వరూపమును మరలమరల మార్పులులేకుండ ఒక్కసారి తేల్చివేసెదరు. ఆ స్వరూపమును వైస్రాయిగారి న్యాయవాది అక్టోబరులో సంచారము చేయునపుడు అతనికి తెలియజేయదలచినారు.

మహాసభయందు జరిగినచర్చలో చాలముఖ్యమైన ఉపన్యాసములు జరిగినవి. సంస్థాన ప్రతినిధులందరు ముందుగా ఒక్క కార్యక్రమమును, కలిసి నిర్ణయించుకొనియున్న గాని తప్ప ఫెడరేషనులో ఒక్క కట్టుమీద నుండలేరని ఒక సభ్యుడు హెచ్చరించినట్లు కనబడుచున్నది.

తర్వాత సభవారు ఆర్థిక విషయములలోను దివానీఫౌజ్దారీ అధికారములలోను, సంస్థానము లగుండాపోవు రైలుమార్గముల విషయములను సంస్థానములకుగల అధికారమును గురించుచు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు వివిధ సంస్థానములకు పంపిన ఉత్తరములను గూర్చి ఆలోచించిరి కుదకు తీర్మానమేదియు చేయక ఆవిషయమును నరేంద్రమండలియొక్క అధ్యక్షునికి తెలిపి, [illegible] గోవలసినదిగ కోరదలచిరి.

మైసూరు సంస్థానములో పౌరస్వాతంత్ర్య నిర్బంధములు

తొలగించుటకు మైసూరు కాంగ్రెసువారల యత్నములు

[illegible]

కేంద్ర శాసన సభలు

[illegible]

ఝాన్సీ

సైనికులకు చెరలాటము, రైతులకు ప్రాణసంకటము

[illegible]

కాంగ్రెసుకు సంస్థానములకు సంధిలేదు

[illegible]

మధ్యరాష్ట్రపు విద్య

కాంగ్రెసు ప్రభుత్వపు క్రొత్త ప్రణాళిక

ప్రతి గ్రామములో "లాయిబ్రరీ"

[illegible]

ఫెడరేషను వాదా[illegible]

నరేంద్రమండలి స్టాండింగు [illegible]

[illegible]

ప్రప్రథమ వార్తాపత్రిక

[illegible]

ప్రేమను చంపు ద్రవము

[illegible]

ప్రిన్సు అజంజా బహదూర్ గారి సాహసము

[illegible]

Printed and Published by G. Ramakrishna Reddy at the Golkonda Power Press Hyderabad, Editor K. Balakrishna Reddy